

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคที่หนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น (ราชกิจจานุเบกษา. 2550: 15) และมาตรา 80(3) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับและทุกระดับให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ ภูมิหมายถึงพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ซึ่งรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและการยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชกิจจานุเบกษา. 2550: 23-24)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมโดยมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 6) ซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ ได้จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความสุข และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดี มีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ พร้อมทั้งพัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต ปรับกระบวนการเรียนรู้ และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกันเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหาการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดี โดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกโรงเรียน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2552: 55-56)ได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (2552-2559) กำหนดเป็นนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา และได้กำหนดไว้ในการบริหารแผนสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่เน้นเป้าหมาย 3 ด้าน คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร

และการจัดการศึกษาคำนึงถึงความสอดคล้องกับระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยได้กำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพเมื่อสิ้นสุด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 6)

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) กล่าวถึง การพัฒนาการศึกษาของประเทศบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ 1) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการ และสมรรถนะทางวิชาชีพ โดยมีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนใฝ่รู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสุข มีสุขภาพทั้งกายและใจที่สมบูรณ์ สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลักของการพัฒนาประเทศ 2) สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน มีสุขภาวะประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเอื้ออาทร ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ 3) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษาและเรียนรู้ มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมทั้งความร่วมมือในภูมิภาคและกับนานาชาติมากขึ้นอันจะนำไปสู่ความสามารถในการร่วมมือ และแข่งขันของประเทศและการอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน ส่วนเป้าหมายเชิงปริมาณนั้นได้กำหนดไว้ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระหลักเกินกว่าร้อยละ 50 2) สถานศึกษาทุกโรงได้รับการรับรองมาตรฐานจาก การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2553 – 2561) เป็นการนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งได้มีเป้าหมายในการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล โดยกำหนดตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมายด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 และนโยบายสี่ปี สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2555 – 2558 ได้กำหนดนโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิต มีประเด็นที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยมีเป้าหมายการให้บริการประชาชนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีมาตรฐานคุณภาพตรงตามศักยภาพ มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรและมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพของนักเรียนจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานจากการประเมินระดับชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในปี พ.ศ. 2554 – 2555 ร้อยละ 7 ในปี พ.ศ. 2556 และร้อยละ 8 ในปี พ.ศ. 2557 – 2558 ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน. 2553: 15)

โรงเรียนอนุบาลลานสัก จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัยถึงระดับชั้นประถมศึกษา 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มุ่งให้บริการด้านการศึกษาอย่างทั่วถึง ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นไทย ซึ่งโรงเรียนได้กำหนด แนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ 1) ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ครูผู้สอนมีปริมาณพอเพียงและมีคุณภาพสูง สามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับพื้นฐานและศักยภาพของผู้เรียน 3) สถานศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของสิ่งสนับสนุนการจัดการ เรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้แต่จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน

ตามมาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสามของโรงเรียนอนุบาลลานสัก ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ระดับคุณภาพดีมาก รองลงมาได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น ระดับคุณภาพดี แต่มาตรฐานที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ระดับคุณภาพพอใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2558 ด้านผลการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสืบค้นความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้มากกว่าที่ครูจะอธิบายให้ความรู้ และให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลอง เพื่อสร้างกระบวนการคิดให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน รวมทั้งครูควรจัดการเรียนการสอนในแบบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด เพื่อสร้างองค์ความรู้ขึ้นใหม่ในตนเองได้ เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการวิเคราะห์โจทย์คำถาม การมีวิธีการให้หลากหลายเพื่อหาคำตอบได้มั่นใจมากขึ้นต่อไป (โรงเรียนอนุบาลลานสัก. 2558 : 6)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงระดับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลลานสัก ได้ตระหนักถึงความสำคัญในปัญหาดังกล่าว ที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาอย่างเร่งด่วนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ จากผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงการขาดการติดตามผลของการดำเนินงานของโรงเรียนและไม่นำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพรอบสองมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงองค์กร การขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปัญหาเหล่านี้มีผลแก่นักเรียนโดยตรง จากปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุโขทัยธานี เขต 2 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุโขทัยธานี เขต 2 เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก และสามารถนำไปเป็นแนวทางพัฒนาด้านนโยบายของสถานศึกษา แนวทางพัฒนาด้านพัฒนาองค์กร และแนวทางพัฒนาบุคลากร ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยรวม แนวทางในการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้นมีหลากหลายวิธี ผู้วิจัยเลือกที่จะหาแนวทางพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสักเพื่อส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น จำเป็นต้องอาศัยครูเป็นกลไกสำคัญ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ดูแล เอาใจใส่และเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง รวมถึงประสานความร่วมมือและเสริมสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมต่อสถานศึกษาเพื่อสร้างโอกาสและแรงจูงใจให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาด้วยความเต็มใจและภาคภูมิใจ ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีความรู้ความสามารถทั้งในเชิงการบริหาร ในเชิงวิชาการ และในเชิงการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรนั้นครูผู้สอนต้องสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้

อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝัง เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์และพัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 20) คุณภาพการศึกษาของคนในประเทศเป็นสิ่งที่จะขึ้นากการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในอนาคต การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คุณภาพการศึกษา จึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดประเด็นหนึ่งของสังคม ซึ่งสังคมไทยและกระทรวงศึกษาธิการกำลังให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ และพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งให้สูงขึ้น ดังนั้น องค์การทางการศึกษาต้องมองเรื่องการปรับปรุงคุณภาพว่าจำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ (จรรยา จักรบัง และคณะ. 2555: 61)

ปัจจุบันครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และจริงจัง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 6) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยมีงานวิจัยจำนวนมากยืนยันว่า การที่ครูมีความรู้ ทักษะที่เหมาะสม รวมถึงการเตรียมครูใหม่ให้มีสมรรถนะที่ดีย่อมส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Darling-Hammond, 1999 และ Brookfield & Stephen, 1995) โดยแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมความเป็นมืออาชีพดังกล่าวได้นั้น คือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เนื่องจากแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ ซึ่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเป็นการรวมตัว การร่วมมือ การร่วมพลัง การร่วมทำ และการเรียนรู้ร่วมกันของครู คณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะผู้บริหารการศึกษา การศึกษานิเทศก์ และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน ดำเนินการแบบทีมเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุน เพื่อร่วมเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน โดยมีเป้าหมายหลักคือเพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (ชูชาติ พ่วงสมจิตร. 2560 : 1)

ครูเป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญในด้านการจัดการศึกษา ดังคำขวัญโลกที่ว่า Recovery begins with Teachers คุณภาพของครูจึงสะท้อนคุณภาพผู้เรียนด้วยเหตุนี้ กลไกการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องจึงเป็นเรื่องสำคัญในการดำรงคุณภาพ จึงมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับกลไกการพัฒนาคุณภาพของครู มีหลากหลายวิธี และวิธีการหลักในอดีตที่ใช้กันมา คือ การฝึกอบรม ซึ่งมี

ลักษณะของการพัฒนา คือ เป็นการพัฒนาระหว่างปฏิบัติงาน เป็นการพัฒนาที่นำครูออกจากบริบทของโรงเรียน เนื้อหาสาระอาจมาจากความต้องการหรือนโยบายของหน่วยงาน ซึ่งในบางคราว ไม่ได้เกิดมาจากความต้องการอันแท้จริงของครู ด้วยเหตุนี้ ในบางครั้งการพัฒนาครูในรูปแบบดังกล่าว จึงไม่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนได้ และเมื่อพิจารณาในด้านวิถีชีวิตของครู เรื่องของความโดดเดี่ยว เป็นประเด็นที่สำคัญที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาครู หากครูทุ่มเท เวลาไปกับการเรียนการสอน แต่ไม่บอกให้คนอื่นรู้ว่าจะเกิดอะไร ทั้งที่สิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ทั้งที่เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการพัฒนางาน ผลการเรียนรู้ทั้งหมดของผู้เรียนจึงขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถส่วนบุคคลของครูผู้นั้น โดยไม่มีระบบกลไกที่จะช่วยให้ครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องได้ (นันทนัช นันทพงษ์. 2560: 1)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งมีผลงานวิจัยยืนยันตรงกันว่าแนวคิดดังกล่าวการประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวในการพัฒนาโรงเรียนจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Stoll. et al., 2003) การพัฒนาการปฏิบัติงานของครูสู่การเป็นครูมืออาชีพตลอดจนการพัฒนาโรงเรียนภายใต้การแข่งขันทางการศึกษาด้วยระบบคุณภาพและมาตรฐานสากลที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นปัจจุบันประเทศผู้นำทางการศึกษาโลกหลายแห่ง เช่นเกาหลีใต้ ฮองกง สิงคโปร์ เป็นต้น ได้นำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีผลลัพธ์เป็นที่ประจักษ์แล้วว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Vescio, Ross & Adam, 2008) ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดังระบุในนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ที่กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในพื้นที่ทั้งในโรงเรียนเดียวกัน และระหว่างโรงเรียนหรือองค์กรอื่นๆ ตลอดจนแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) กรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) และนโยบายทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคนของประเทศเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติอารยประเทศทำให้กระแสชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเริ่มได้รับการกล่าวถึงในกลุ่มของนักวิชาการและนักการศึกษาไทยและมีการศึกษาวิจัยกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันทั้งนี้ การเปลี่ยนผ่านโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เอื้ออำนวยต่อการแลกเปลี่ยนโดยการเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการร่วมมือร่วมพลังในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งในมิติการศึกษาไทยและต่างประเทศเพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จะพบว่า การให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้น เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต

อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบ การจัดการเรียน การสอนและการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม ทั้งนี้ การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลดีเช่นนี้กระทำได้อย่างหากขาดความร่วมมือร่วมใจกัน ระหว่างผู้บริหารครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนหรือโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งกระทำโดยลำพังโดย ปราศจากการให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนหรือบริหารจัดการกันเป็นกลุ่มการสร้างชุมชนแห่ง การเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนระดับ พื้นที่ให้เกิดเป็นความร่วมมือกันเพื่อทำให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนตอบสนองความต้องการ ทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ปลายสินทสิริกุล, และปิยพงษ์ สุเมตติกุล. 2557: 394)

การสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนจะช่วยสร้างความสามัคคีแก่ หมู่วุฒิกณะกระตุ้นให้เกิดการวางแผนลงมือปฏิบัติ และประเมินผลการปฏิบัติร่วมกันมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์และ เพิ่มพูนคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนให้เกิดขึ้นโดยอาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของครู ทั้งโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาการสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพ ผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เพื่อผลลัพธ์ แห่งการสร้างแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอนุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีลักษณะเป็นอย่างไร
2. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาล ลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีแนวทางอย่างไร
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เป็นอย่างไร
4. ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอนุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
2. เพื่อสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน อนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพ ผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
4. เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอนุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในขอบเขตเนื้อหา และองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการศึกษาเอกสารของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2551) ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2554) วิจารย์ พานิช (2555) ชูชาติ พวงสมจิตร (2558) ฐาปณัฐ อุดมศรี (2558) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 (2558) วาสนา ทองทวีงยศ (2560) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) Westheimer (1999) อ้างถึงใน Stoll et al., 2003) Senge (1990) Hord (1997) และ DuFour & Eaker (1998) และคนอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล

1.2.1 ขอบเขตแหล่งข้อมูล

- 1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย
 - ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน
 - ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จำนวน 2 คน

1.2.2 ขอบเขตด้านประชากร

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 181 คน จาก 4 โรงเรียน

1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอนุบาลลานสัก

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอนุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2560

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยการนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอนุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มาสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาอุทัยธานี เขต 2 และสร้างคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาอุทัยธานี เขต 2

2.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 9 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

2.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ที่มีความเหมาะสม

2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2560

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาอุทัยธานี เขต 2

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาอุทัยธานี เขต 2 และคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยการประชุมปฏิบัติการ การนิเทศครูผู้สอน และผลการทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 26 คน และนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 620 คน

3.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

3.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก

3.3.2 ผลการสอบมาตรฐานชั้นเรียนด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก ตามมาตรฐานของโรงเรียนอนุบาลลานสัก

3.3.3 ผลการทดสอบพื้นฐานระดับชาติ (NT) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก

3.3.4 ผลการทดสอบพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก

3.3.5 ผลงานนักเรียนด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์หลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก

2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2561

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 26 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 620 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 661 คน

4.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ศัพท์บางคำในความหมาย และขอบเขตจำกัด ดังนี้

1. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกัน เป็นความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกัน แบบทีมการเรียนรู้ที่มีครูโรงเรียนอนุบาลลานสักเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลลานสักเป็นผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การเป็นผู้นำ หมายถึง การปฏิบัติส่วนบุคคล การประยุกต์ใช้ความรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ การควบคุมเกณฑ์มาตรฐานการเป็นผู้นำที่ดี การสนับสนุนและการแลกเปลี่ยนภาวะผู้นำ การให้อิสระแก่ครูในการพัฒนาความเป็นผู้นำของตนเองและวางแผน การประยุกต์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ ความรอบรู้แห่งตน การรวบรวมความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความสัมพันธ์ ความมุ่งมั่นแห่งตน โดยการร่วมเป็นผู้นำ การมีทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการสื่อสารที่ดี การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน การกระจายความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ ความเป็นผู้นำที่สนับสนุนและแบ่งปัน ผู้นำทางนวัตกรรมและการวิจัย ความมุ่งมั่นเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยหลักการมีผู้นำที่ดี รูปแบบความคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง หลักความสนใจ แบบแผนความคิดอ่าน การมีความคิดสร้างสรรค์ แบบกลุ่ม

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วม หมายถึง การวางแผนและกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล การเรียนรู้ของทีม หลักการมีส่วนร่วม ร่วมกันรับผิดชอบ การส่งเสริม การยอมรับและความเชื่อถือว่าวางใจในการทำงานร่วมกัน การร่วมมือกันปฏิบัติงาน การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ การสร้างความตระหนักร่วมกัน ทีมและเครือข่ายการเรียนรู้ ทีมงานร่วมแรงร่วมใจ หรือร่วมมือร่วมพลัง และมีแนวปฏิบัติที่ตีร่วมกัน

1.3 องค์ประกอบที่ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การส่งเสริมแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ หลักการสร้างระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการจัดเก็บและการนำมาใช้ขององค์ความรู้ที่ดีและการแบ่งปันบทเรียนออนไลน์สู่การปฏิบัติ

1.4 องค์ประกอบที่ 4 การมีวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน การสร้างภาพความเชื่อมโยงและทิศทางร่วมไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของงานบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.5 องค์ประกอบที่ 5 ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การประสานเชื่อมโยง ทั้งความรู้ ประสบการณ์ ของคณะผู้บริหาร ครู และบุคลากร ที่จะคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างจริงจังโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทนความเป็นชุมชนกัลยาณมิตร ต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร หลักการมีกรรมกรชุมชนที่มีจริยธรรมและมีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี การมีวัฒนธรรมร่วมมือกันที่เน้นไปที่การเรียนรู้ และวัฒนธรรมความร่วมมือเพื่อเป้าหมายทางการเรียนรู้

1.6 องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างการบริหารชุมชน หมายถึง การกำหนดเงื่อนไขที่ช่วยผดุงความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โครงสร้างสนับสนุนชุมชน การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย สิ่งแวดล้อมเชิงบวก และการสนับสนุนปัจจัยแวดล้อม

1.7 องค์ประกอบที่ 7 การติดตามผล หมายถึง การติดตามผลจากการลงมือทำและเรียนรู้

จากการปฏิบัติ ติดตามผลจากการรวบรวมการค้นหา การปฏิบัติที่ดีที่สุด และสภาพปัจจุบัน หลักการสร้าง เครือข่ายและการติดตามผล

1.8 องค์ประกอบที่ 8 ผลลัพธ์การบริหาร หมายถึง การจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน การประชุมหาทางออกเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การปฏิบัติที่มุ่งผลลัพธ์เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนและครู การกำหนดกระบวนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ การสนับสนุนการเรียนรู้ของกลุ่ม และบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน การมุ่งการเรียนรู้ การปฏิบัติงานแบบมุ่งผลลัพธ์ การกำหนดความผูกพันต่อเนืองที่มุ่ง การตรวจสอบผลลัพธ์ และการจัดการความรู้

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบ หมายถึง กระบวนการนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 2 ไปใช้ในโรงเรียนอนุบาลลานสักในปีการศึกษา 2561 และดำเนินการประเมินผลคุณภาพ ผู้เรียน 5 ด้าน คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้านผลการทดสอบมาตรฐานด้าน คณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ด้านผลการทดสอบระดับชาติ NT ด้านผลการ ทดสอบระดับชาติ O-NET และด้านผลงานนักเรียน ดังนี้

2.1 คุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หมายถึง ผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของผู้เรียนในโรงเรียนอนุบาลลานสักที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษา ในการเสริมสร้างทักษะทางการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา ทั้งในด้านชีวิตประจำวันและด้านอื่น ๆ การใช้เหตุผล โดยประเมินผลจากการทดสอบรายวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อ ยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยแบบทดสอบของโรงเรียนอนุบาลลานสัก

2.2 คุณภาพผู้เรียนด้านการทดสอบมาตรฐานชั้นเรียนด้านคณิตศาสตร์ หมายถึง นักเรียนโรงเรียนอนุบาลลานสักชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีความสามารถในการบวก และลบ จำนวนไม่ เกิน 3 หลัก และแก้โจทย์ปัญหาอย่างง่ายได้ และนักเรียนโรงเรียนอนุบาลลานสักชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีความสามารถในการบวก ลบ คูณ และหาร จำนวนที่มากกว่า 3 หลักขึ้นไปได้ และแก้โจทย์ปัญหา ระคนอย่างง่ายได้

2.3 คุณภาพผู้เรียนด้านผลการทดสอบระดับชาติ (NT) หมายถึง ผลการทดสอบพื้นฐาน ระดับชาติ (NT) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและ หลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลาน สัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

2.4 คุณภาพผู้เรียนด้านผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) หมายถึง ผลการทดสอบ พื้นฐานระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน อนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

2.5 คุณภาพผู้เรียนด้านผลงานนักเรียน หมายถึง ผลงานนักเรียนด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์หลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ได้แก่

2.5.1 งานมหรหรรคมความสามารถทางศิลปหัตถกรรม วิชาการ และเทคโนโลยีของนักเรียน ปีการศึกษา 2561 ระดับชาติ จังหวัดพะเยา

2.5.2 การแข่งขันอัจฉริยภาพทางคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาตอนปลาย เนื่องในงานการแข่งขันทักษะวิชาการนักเรียน วิจัยของครูและบุคลากรทางการศึกษา (ในเขตจังหวัดลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท อ่างทอง และอุทัยธานี) Princess Chulabhorn Science High School Lopburi “PCSHSL Science Fair 2019” ณ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ลพบุรี

2.5.3 การทดสอบความรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ ครั้งที่ 31 ประจำปีการศึกษา 2561 ดำเนินการจัดสอบโดยบริษัท เสริมปัญญา จำกัด

2.5.4 รางวัลคะแนนเต็ม 100 คะแนน จากผลคะแนนการทดสอบระดับชาติ O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2561 ร้อยละ 100 ของคะแนนเต็มจากการสอบความสามารถพื้นฐานของนักเรียนระดับชาติ (National: NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2561

2.5.5 การจัดการแข่งขันอัจฉริยภาพทางคณิตศาสตร์ ระดับชั้น ป.1 - ป.6 งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2561

3. ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 หมายถึง ผลที่ได้จากความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลลานสักเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ด้านความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึง พิจารณาถึงความถูกต้องและสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ บริบทของโรงเรียน และความสอดคล้องภายในองค์ประกอบแต่ละด้าน

3.2 ด้านความเหมาะสม (Propriety) หมายถึง พิจารณาจากความครอบคลุมองค์ประกอบการใช้ถ้อยคำสำนวน การจัดกลุ่มหรือลำดับของเนื้อหา ตลอดจนความเหมาะสมกับสถานการณ์

3.3 ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) หมายถึง พิจารณาถึงความสามารถในการนำไปสู่การปฏิบัติ การมีทรัพยากรเพียงพอที่จะปฏิบัติให้สำเร็จได้ ภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น และการมีระเบียบกฎหมายที่เอื้อให้สามารถปฏิบัติตามข้อเสนอดังกล่าวได้

3.4 ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) หมายถึง พิจารณาจากผลดีที่จะเกิดขึ้นต่อโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน

4. โรงเรียนอนุบาล หมายถึง สถานศึกษาที่ดำเนินการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งรวมถึงโรงเรียนที่อาจเปิดสอนในระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาควบคู่ไปด้วย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

5. **โรงเรียนอนุบาลลานสัก** หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัยถึงระดับชั้นประถมศึกษา 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

6. **ครูผู้สอน** หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2561

7. **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** หมายถึง คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนอนุบาลลานสัก ซึ่งดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งตามระเบียบของทางราชการ

8. **ผู้ปกครองนักเรียน** หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดู อนุเคราะห์ และอบรมสั่งสอนเด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้านซึ่งผู้ปกครองอาจจะเป็นบิดา มารดา หรือผู้ที่บิดามารดาไว้วางใจจนฝากบุตร - ธิดามาอยู่ด้วย และมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กในการเลือกให้เรียน กำหนดให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน ของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2561

9. **นักเรียน** หมายถึง ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2561

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ผลการศึกษารายประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
2. ได้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
3. ได้ทราบผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
4. ได้ทราบผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2